

cés. S' alarman del escàndol y no s' alarman dels escandalosos, quan precisament dels escandalosos y no del escàndol s' haurien d' alarmar. Qué hi vol dir que no 's cridi si 'ls lladres y 'ls homes sense honor van fent la seva? Lo mal no consisteix en que 's digui, sinó en que 's fassi, y si 's fa es saludable l' escàndol, perquè de no, com aixó de la consciencia fa com las samarretas que totes venen be, al últim fora realment tonto esser home honrat y complidor del deber.

No 'n som de mena d' escandalosos, però som amichs de que se sàpiga tot, caygui qui caygui, y, no sols de que se sàpiga, sinó de que s' escarmentin de veras als que han afamat als soldats y han estafat á la nació. Fora una broma molt pesada que se 'n poguessin anar tranquils á casa seva á menjarse 'l fruyt de la rampinya. Quin honor pot tenir un lladre? Qué se li endona que l' afrontin si no li fan tornar los diners y no se 'l fica en un presiri?

Si no s' arriba á aixó no farem més que seguir la eterna ximpleria de Espanya, que glossa en forma diferenta aquella grotesca llegenda que 'ns feya valents lluny del enemich, honrats quan no se 'ns posava en perill de no serho, cavallers quan no hi havia perquè semblar manobres ó estripa-terrosos.

Parlant d' héroes, de gestas inverossimils y d' honors, mentida tot, hem creat un estol d' aixerits que s' han enriquit ab la sanch y salut dels soldats y que s' han menjat viva la nació, entregada del tot á las exageracions del *chauvinisme*. Si las cosas s' haguessin posat á tó de bon comensament, no s' hauria arribat á lo que s' ha arribat, al espantós ridícul d' una desfeta que 'ns desconsidera devant de la nació més débil de la terra.

Perque, vejám, d' ahont sortian aquells marinos *intencibles* que may s' havian barallat ab ningú? aquells *bizarros* de terra que 'ls més ni havian conseguit la darrera carlinada? aquells *españoles incondicionales* de Cuba que tenian la major part la taca de la esclavitut ó la de acaparadors de las provisions del exercit?

La llegenda está ja esparracada: aixis respecta de valor, com de direcció, com de moralitat. Espanya la veu tothom tal com es y potser molt pitjor encare. Lo que no veu tothom es qui son los criminals, perquè ab los parrachs de sa túnica encare s' hi cubreixen.

Esgarrapémlos hi tots y que 's veja lo que

's veja. No fem com aquells que per no mirar una estàtua nua se posan devant dels ulls los dits oberts com las barnillas d' un vano. Mirém-la sense fleumeria la nuesa d' Espanya; no 'ns la mirém ab ulls lúbrichs, sino ab ulls escrutadors y carreguém tot lo pes de la lley sobre 'ls que l' han portada á tant gran ludibri.

Ja que als que tirém per altres camins nos titllan de desorganizadors, que 's veja ben be lo que per ella feren aquestos explotadors de la bestiesa del poble, que en sentint musicas y llegint victorias fantasiosas ja no sab lo que 's fa ni sab hont toca.

P. Aldavert.

(De *La Renaixensa*).

SECCIÓ DE NOTICIAS.

Dimecres passat á la tarde descarregá una forta tempestat, que aténdrehi en gran manera 'ls sembrats, continuant fins avuy lo temps insegur y amenassador, havent plogut casi cada dia.

Hem rebut *La abeja*, revista catòlica dedicada á los niños y clases obreras, que ha comensat á surtir en nostra vila, redactada, segons diu, per una associació d' individus, aymants de la propagació dels coneixements útils. Nos n' ocuparem en lo número vinent.

En folletí ó d' altra manera, donarem á nostres llegidors íntegro 'l parlament del Dr. Torras y Bages en lo Consistori dels Jochs Florals, perquè no 's pot extractar y tot ell es' interessantíssim, com á obra d' un verdader sabi. Aquells que 'l motejan de separatista, tots los separatistas de Madrid y *El Noticiero* mateix, poden estudiarli y buscar la pedra filosofal, que tant los enquina. Veuran qui es més espanyol y més humá y sobre tot qué s' ha d' entendre per verdadera autonomia.